

Christian Ohm Theodor Benckendorff

Disceptatio luridica De Legitima Defensione,

Rostochi[i]: Pedanus, 1626

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn731516702>

Druck Freier Zugang

gesetzliche Verteidigung

Vert.
Chr. Ohm (Th. Benckendorff) /a
R. U. un. - 1626

42
D. D.

Disceptatio Juridica

DE

LEGITIMA
DEFENSIONE,

Quam consensu

Magnifici & amplissimi ordi-
nis Jctorum in Academia Rosto-
chienst,

SUB PRÆSIDIO

DN. CHRISTIANI
J. U. D.

Ad d. Maij publicè discutiendam
proponit

THEODORUS Benfendorff/
Lubecenf.

ROSTOCHI

Literis JOACHIMI PEDANI, Acad. Typog.
ANNO c1726. XXVI.

1626

45
D.D.
DE
LEGITIMA
DEFENSTIONE

DE LEGITIMA DEFENSIONE.

Nequaquam alterum ledere dicitur, qui injuriam sibi illatam propulsat. Borch. Inst. de J. & J. ad S. Juris precepta. Quia non scripta sed nata lex est, quam non didicimus, accepimus, legimus; verum ex natura ipsa arripimus, hausimus, expressimus, ut si vita nostra, in aliquas insidias, si in vim, in tela latronum aut inimicorum incidisset, omnis honesta ratio expedienda esset salutis. Cic. pro Milon. Et Plato in 4. d. ll. tradit, eum qui in se impetum facientem pro defensione sua interimit, purum, & mundum habendum esse. Igitur opera pretium facturum me existimavi, si hoc praesertim tempore, quo Defensione maxime opus sit, publici exercitij causa assertiones quasdam de hac materia breviter conscripserim.

I.

Est autem legitima defensio necessaria cuiq., quibuscunq., armis, violentiae ac injuriae, à quocunq., illa imminet, quovis loco, in continenti tamen competens, cum moderamine inculcata tutela, proprii corporis tuendi causa facta propulsatio. arg. l. 3. ff. d. J. & J. vid. interpr. Romul. zoanet. & DD. com.

II. Dicitur primò legitima defensio, ideò quod omni jure licita & concessa sit. d. l. 3. de I. & I. l. 45. §. 4. ff. Ad L. Aquil. ibi. Vim vi defendere omnes leges, omniaq., jura

*Laetitia feritas inter se non dimittit
serpentum morsus non percutit serpen
per
A 2
vis inferis nulla est cui
non sit ira non sit anima iniuria in
et si non sit ad defendendū alterius
pax.*

permittunt, Gewalt mit gewalt zuvertreiben ist nicht verboten. De jure naturali probatur l. 4. Ad L. Aquil. l. 1. §. vim vi. ff. de vi & vi armat. l. 1. §. cum arietes. ii. ff. si quadr. paup. fecis. dicat. VVesenb. in parat. de I. & I. n. 14. Gail. 2. ob. 110. n. 9. & seq. De jure gentium d. l. 3. de I. & I. d. l. 45. §. pen. Jure Civili, d. l. 1. §. vim vi, de vi & vi armat. & l. 1. C. unde vi. l. 2. l. 3. l. 4. C. Ad L. Corn. de Sic. Divino Act. 22. v. 1. Canonico c. significasti el. 2. de Homic.

III. Secundo adijcitur vox necessaria, qua statim innuitur, nemini, nisi summa in necessitate & angustijs, adeoq. vite periculo constituto licitum esse aggressorem suum trucidare, ita ut manifestò constare debeat, insultatum coactum fuisse id tentare corporis sui redimendi gratia; Is enim se aliter tueri non posset, qui in dubio vite discrimine esset constitutus. l. 2. C. de Sic. l. 5. in pr. Ad L. Aquil.

IV. Quibuscunq. armis dicitur eò, quòd non requiratur paritas armorum, cum Ictus expressè affirmet: Quod quisq. ob tutelam corporis sui fecerit, jure fecisse existimatur. d. l. 3. & in l. 2. C. Ad l. Corn. de Sic. idem affirmat Imperator.

V. Unde consultum erit in tempore sibi non tam de armis, quàm salute corporis prospicere, cum melius sit occurrere in tempore quam post exitum se vindicare. l. 1. C. qn. lic. unc. sin. Jud. se vind.

VI. Ubi igitur cunctatio est periculosa, ibi preventio justa defensio reputatur, perinde erit ac si lapide, quam globo sclopetario, tam parvo cultello, quam ense aut hasta homini vita possit adimi.

VII. Cuiq. competens, hisce verbis exprimitur causa efficiens, Homo nimirum, qui imminentem vim propulsare potest. Rectè autem dicitur Cuiq. quia in d. l. 3. de J. & I. à IC. Florentino Quisq. positum est.

Non

VIII. Non habetur ergò ulla ratio atatis aut conditionis; hinc puer adolefcens, vir fenex injuriam propulfare queunt, & presbitero, monacho, ftudiofo, tam pauperi quam diviti, tam nobili quam ignobili contra imminentem vim repellendi potestas rectè conceditur.

IX. Violentiæ ac injuriæ conjunctim pofuimus in definitione, quia non tantum generaliter pro omni illo, quod non jure fit, injuriam intellectam volumus, fed etiam fpécialius pro damno injuria dato ex l. Aquilia, J. de injur. & pro nudavi alteri illata ex l. i. §. ii. si quadr.

X. Aquocunq; illa immineat; ex his verbis quo ad materiam jure talionis patet, quod uti nihil referre diximus quis fit qui vim propulfat, ita quoq; nihil interfit, contra quos nos defendamus, modò illi injuriam nobis inferant, d. lib. 3. d. J. & J.

XI. Hinc verum eſt, quod Imp. vel ſummo Pontifici, aut cuius magiſtratui, ſi notoriè injuſtam vim inferat, maxime ſi damnum irrecuperabile inde emergat, reſiſtere licitum ſit. l. continet. 3. §. ſed vim. ff. Quod met. cauſ.

XII. Quin & Iudici extra judicialiter de facto contra jus procedenti, cuiſlibet privato licet reſiſtere, idq; indiftinctè, ſive gravamen eſſet reparabile, ſive non. per l. prohibitum. C. de jur. Fiſci, ac ita judicaſſe Camerales refert Minſing. 5. obf. 18.

XIII. Hic verò probè notandum, quinam reipſa injuriæ in nos exiſtant; ſanè ſepenumero ſubditi à Magiſtratibus liberi à parentibus, diſcipuli à praeceptoribus, ſervi à Domini injuriam ſibi fieri exiſtimant perperam, ut igitur paulo melius dignoſcatur, pauca ſubjiciemus.

XIV. Magiſtratus etiam cum loco parentis ſit ſubditis, quatenus munere ſuo ritè fungitur, injuriam inferre non
A 3 poteſt.

poteſt. l. 3. §. 1. ff. Quod met. cau. l. 13. §. 1. de injur. proinde
Magiſtratuſui bono reſiſtere non licet.

XV. Contra verò ſi injurioſè aliquid agat de factò Ma-
giſtratus, atq; vim atrocem inferat ſubdito contra officium
ſuum, eumq; animo occidendi adoriatur, poteſt ſubditus ma-
giſtratuſui reſiſtere adhibito moderamine inculpatæ tutelæ. Neg-
n. debet magiſtratus exiſtere injurioſus in ſubditos, l. nec ma-
giſtratus. 32. de injur..

XVI. Quin etiam eo caſu, cujus Sleidanus meminit lib.
8. com. p. 3. ſi princeps ſuperior inferioreſ principem in cauſa
fidei oppugnare velit, poſſunt ſubditi illius principis ſuperioris
ei opem & auxilium denegare & proprio ſuo principi reſiſte-
re: quoniam magiſtratus in hiſ que gerit extra officium, eſt
inſtar privati, & ſi quid per injuriam adverſus aliquem agit,
non ut magiſtratus ſed ut privatus agit, ideoq; injuriarum a-
ctiōe conveniri poteſt. l. injuriarum. 13. §. que jure poteſta-
tis. 6. junct. l. 32. de injur. alijsq; competentibus actiōibus ſub-
jacet. l. 3. §. 1. & ſeq. Quod met. cauſ. Eſt hæc ratio, quia obedi-
entia in illicitis eſt inofficioſa & jure reprobata, l. ſervus. 20.
de O. & A. Deoq; magis eſt obediendum quam hominibus; ceſ-
ſat itaq; meritò obedientia illa erga Principem.

XVII. Cum verò vigiles lictores & apparitores officio
ſuo non fungentes ex mera petulantia alios percutiant, vulne-
rent, occidant, Magiſtratus graviter in eos animadvertere
debet, quo alij illorum exemplo abſtinere ſtudeant, quia Rei-
pub. plurimum intereſt, ne delicta mancant impunita, l. ita
vulneratus. 51. circ. fin. Ad l. Aquil. & l. 3. C. de Episc. aud.

XVIII. Si quoq; parentes paterno affectu moti libe-
rorum vitam emendent, eo caſu parentibus reluctari neque-
unt liberi, ſiquidem illi non odio aut malevolentia ducti, mul-
to minus ullam vim aut injuriam inferunt, ſed parentes ſuo
jure utuntur l. 3. C. de patr. poteſt.

XIX. Sin

XIX. Sin verò parentes excedant limites paterne castigationis sibi concessa, liberosq; in tantas angustias adigant, ut ex ijs nullo modo sine evidenti vite discrimine erumpere queant, tunc poterunt aliquo modo parentibus obstrigillare, quandoquidem paterna emendatio in pietate, non in atrocitate consistit. l. 5. Ad l. Pomp. de parr. adeoq; certis cancellis inclusa. arg. l. fin. l. un. C. de emend. proping:

XX. Ut verò hoc statuamus, movet quod unico tantum casu parricidium liberis concessum sit: puta si pater venerit ad delendam patriam & liberos l. minimè. 35. de religios. & sumpt. fun. Quo circa extra hunc casum non posse liberos in tantum parentibus reniti arbitramur, ut eos prorsus inter necione dedant. Speciale enim in uno denotat jus commune, in contrarium: & exceptio confirmat regulam in casibus non exceptis. N. 7. c. 2.

XXI. Quanquam autem vix possit ex jure civili hac nostra assertio luculenter probari, ac potius nodus Gordius hic oriri videatur, quod ab Imp. Gordiano rescriptum sit: Quemlibet aggressorem sine calumnia occidere licitum esse. l. 2. l. 3. Ad l. Corn. de Sic & neminem adeoq; nec parentem exemerit, tamen cum pietas parentibus debita hic in considerationem venit, longè aliter censendum.

XXI. Neq; discipuli, qui jussa praeceptoris rectè monentis nolunt exequi, si ideò castigentur, opponere se praeceptorì possunt aut debent, cum illi castigatio sit concessa l. 5. §. fin. Ad l. Aquil.

XXII. Nec servus fit injuria à Dominis modicè eos corrigentibus. l. 7. §. 2. de Injur. propterea ijs resistere nequeunt. Sin autem servus castigatus malitiosè reluctetur, ut Dominum in praesens vite periculum adducat, inq; tali rixa Dominus servum occidat, de cade ejus non tenetur, quia quicquid fecit sui defendendi causa fecisse videtur. d. l. 3. de l. & l.

XXIV. Sic

XXIV. Sic quoq; uxoribus, si justam ob causam & legitimo modo à maritis corrigantur, nulla competit resistentia, N. 117. c. 14. Ratio est, quia debetur maritis ab uxoribus reverentia. Gen. 3. v. 16. Epbes. 5. v. 22. l. 14. §. 1. ff. solut. matr.

XXV. Verum cum nimia sævitia culpa adnumeretur, illa quoq; maritorum sævitia meritò coherceri potest à magistratu itaq; uxor se adversus maritū rectè tutari potest, si ille intra castigationis sibi cōcessa terminos nō perseveret, puto si furore percitus stricto gladio, alijsve lethalibus armis uxore invadat.

XXVI. Vasallo quoq; adversus Dominum injuste offendentem defensio non est prohibita propter text. gen. d. l. 3. de I. & l. l. 2. & 3. C. Ad l. Corn. de Sic. Et hac ratio est: Quia Vasallatica obligatio non eò spectat, ut Vasallus à Domino teneatur injustam vim pati, sed potius vasallum adversus vim injustam Dominus tueatur; Nam quod in alicujus commodum constitutum est, id non debet in odium & perniciem ejus detorqueri. l. 25. d. LL. Atq; invasalli utilitatem feudum ipsi concessum est. E. Non potest in perniciem ejus.

XXVII. Ad formam inprimis notandum ratione adversarij hoc verbum Immineat, quod in tb. 1. positum est, imminentem vim & adhuc futuram rectè propulsari, adeoq; vix expectandum esse primum adversarij ictum, qua opinio uti receptissima & testibus non destituta: ita etiam est aquisita & rationibus suffulta. Ex l. 1. §. vim vi. 27. de vi & vi armat. l. 1. C. und. vi. l. 3. de I. & I. & ibidem Zoanet. par. 2. n. 31. quibus locis permittunt LL. vim vi repellere & propulsare.

XXVIII. Qua proptar non expectandum, ut pulsemur, tunc etenim admittimus injuriam non propulsamus, ideoq; primus ictus aggressoris expectandus non est, siquidem & hac sententia juvatur jure novissimo P. H. D. art. 140. his verbis Es ist niemand mie seiner gegenwehr biß er geschlagen wird zuwarten schuldig. Ratio hac est; quod primo adversarij ictu facile

620
facile quis possit interfici, ne amplius ulla defendendi facultas
superesset. Melius igitur praevenire quam praeveniri. d. l. 1. C.
qn. lic. un. fin. jud. se vind. vid: Boc. l. 2. c. 9.

XXIX. Et sic praevenire licet conatum ejus, qui truculen-
to vultu audaciq; animo sclopetum intendit, gladium educit,
telumq; vibrat, ubi enim cunctatio est periculosa, ibi praeven-
tio justa defensio reputatur, ut supra dictum. Vid. Gail. 2. Obs.
110. n. 4. & 10. Cujac. 5. Obs. 18.

XXX. Deinde ratione adversarij notamus, neminem in
ipso conflictu teneri fugere, atq; ita periculo se exponere. per
d. l. 3. & l. 1. §. vim vi 27. ff. de vi & vi armat. Ubi genera-
liter dicitur vim propulsandam esse. Hoc autem non sit pedum
celeritate aut fuga, sed robore corporis & vi opposita.

XXXI. Namq; fuga alicui potest esse multo periculosior,
quam resistentia quemadmodum inter fugiendum laberetur
insultatus, facilius à truculento aggressore interfici posset, fu-
ga etiam audentiozem à tergo adversarium reddit, & qui
priori injuriae non resistit, novam accersit, & text. l. 2. §. 8.
fin. ibi. vel praesentiam veniendi periculosam facit. Vid. VVe-
senb. conf. 19. n. 17. Boc. in tract. de pug. lib. 2. c. 9. Gail. 2.
Obs. 110. n. 15.

XXXII. Non etiam propter minas solas quispiam adver-
sarium suum potis est invadere, siquidem simplices minae verba
saltem sunt, verba autem verbis non verberibus repelli de-
bent: sin verò minae cum vita periculo conjunctae sint, puta si
post minas ferrum arripiat adversarius, gladium stringat, &
alioquin minas in effectum dare consuevit, rectè ipsi resistitur,
cum jam periculum vitae subesse videatur.

XXXIII. Diximus quoq; in th. 1. Quovis loco haec verba
circa formam notanda, quippè cum & Clerico necessaria de-
fensio permessa sit, dum sacra facit, ideoq; omni in loco exerce-
ri potest: Canonista scribunt, Clericum sacra agere volentem

B

posse

posse in vasorem in Ecclesia impunè occidere, referēte Hippol. in pract. crim. §. quoniam n. 75. Gail. lib. 1. de PP. c. 16. n. 9. Jus namq; naturale semper & ubiq; est idem, eandemq; ubi is locorum retinet naturam, sicut ignis aequè hic ac in Persia & quidem semper urit. Arist. 8. Eth. c. 8.

XXXIV. Quoad formam defensionis Tempus observandum venit, cumq; circa tempus necessarium sit, ut fiat in continenti non ex intervallo *Auff frischer handhaffter thatt* in ipso impetu, in ipso congressu sive aggressione actū, durante adhuc maleficio & rixa, l. quod est. 3. §. Eum igitur. 9. & l. qui possessionem. 17. de vi & vi armat.

XXXV. In defensione rerum aliter observandum puto, quia rixa adhuc durare creditur, donec diiectus alios convocare queat, quorum auxilio possessionem rursus possit occupare. arg. l. 17. de vi & vi armat. Verum cum tempus hac lege definitum non sit, arbitrio iudicis rectè committitur. arg. l. 1. §. 2. de jur. delib. Cammerg. Ord. part. 8. t. 9. Menoch. l. 1. conf. 2. n. 179. Boc. de bell. & duel. lib. 2, c. 9. n. 5.

XXXVI. Neq; ob defensionem rerum licitum est alium occidere nisi periculum vita aut corporis accesserit, quandoquidem vita hominis preferenda est quibuscunq; rebus. l. sanctimus. 21. fin. C. de SS. EE. Hinc, LL. expresse de corporis non etiam honorum defensione loquantur. l. furem noctur. 9. ibidem: ita demum impunè ferret, si parcere ei sine periculo non potuit. Ad L. Corn. de sic. Et sanè hac ratio subest, quod cum res meas defendere non prohibitum sit, proq; defensione rerum quatenus vita mea in periculum adducitur, raptorem occidere illicitum esse non potest, ipsimet enim defendimus res nostras, hancq; defensionem impediendo per violentiam quandam raptor meipsum offendit; hoc itaq; passu defensio rerum ad defensionem personæ transit.

XXXVII. Multo minus ob defensionem famæ & honoris pra-

—†.
Defensio
Rerum

propulsatio usq; ad mortem est licita, quia in jure defensio tantum eaq; legitimè moderata, non etiam vindicta permiffa legitur. l. 45. §. qui cum aliter. 4. Ad l. Aquil. d. l. un. C. unde vi. Qui verò injuria verbali provocatus jugulat injuriantem, honorem suum haud defendit, sed potius propriam vindictam omni jure prohibitam exercet.

XXXVIII. Nam per convicia non infertur vis corpori, neq; ad honorem redintegrandum verbera conducunt, atq; hoc casu judicis copia sine detrimento laesi praesto est: volunt n. interpretes, Defensionem insultui proportionatam esse, cum alioqui non propellatur modò, sed & quasi vis infertur. Sin autem justo dolore quis longius progrediatur, non negandum eum meritò puniri sed non ordinaria pœna, l. 1. §. divus. 3. Ad l. Corn. de sic. Ex quibus text. regula constitui potest; Ordinariam pœnam legis Corn. cessare, si animus & dolus absuit.

XXXIX. Verum aliud dicendum eo casu, cum qua mulier defendendi causa pudicitiam, amovendiq; stupri aggressorem ejusmodi lascivum interfecisset. l. vi. §. 4. ff. Ad l. Corn. de Sic. Cujac. Harpr. ad §. 5. Inst. de Pub. Jud.

XL. Sic itaq; Defensio facta cum moderamine inculpatæ tutelæ, quæ verba formam evidenter exprimunt; Et maximè notandum, fines legitima tutela nos egredi, si primò quis aggressorem fugientem sequatur, secundo si ex intervallo rursus adoriatur, utroq; enim casu se laesus ulciscitur, & offensio jam cessat, Ergo Defensio esse non potest.

XLI. Quamvis autem nemo teneatur de jure civili ad defensionem alterius, nisi id expresse cautum sit, tamen si alius sive sanguinis & adfinitatis vinculo conjunctus sive alienus alij in summo vita discrimine constituto opituletur, eum qui talem defensionem suscipiat, meritò excusatum iri, siquidem proximum nostrum tenemur diligere sicut nosmetipsos, ut sacra scriptura testatur: quantumvis verò hac necessitas succurrendi de jure civili non facile possit probari, Judicis tamen
erit

erit pro ratione circumstantiarum casus incidentes rite
dijudicare.

XLII. In certis autem personis, quæ se invicem defendere
coguntur, speciale est, ut Magistratus & subditi arg. l. illicitas.
6. §. ne potentiores. d. off. præs. Milites & Duces belli. l. 3. §. fin. l. om-
ne de licet. 6. qui prepositum suum. 8. de re milit. Vassallus & Do-
minus feudi rationi synallagmatis Vassallatici. §. licet. 2. F. 26.

XLIII. Utrum verò necessaria defensio deportato concessa
sit, de eo adhuc controvertitur? quo ad jus naturale & gentiū
concedimus. l. 17. & §. 1. de Pœnis. & l. 15. de interd. & releg.
Secus vero est in Bannito Imperij, cujus bona & vita omniū
offensioni sunt exposita Landfried Erberkierung an. 1548.
Gail. l. 2. de PP. c. 1. n. 26.

XLIV. Rectissime terrarum Domini tenentur defendere transe-
untes, ne insectentur à latronibus, furibus, plagiariis, alijsvè malis ho-
minibus arg. l. 3. in fin. & l. congruit. 13. de officio præs. & ideo dispo-
sitos milites stationarios, die Landreiter oder auß reiter debent habere
Principes comites barones ad tuendam popularium quietem. l. omnia §.
quies. 12. de Offic. præs. urb.

XLV. Via enim Regia securitatem maximè habere debet. l. 1. §. 1.
& 2. ff. de. His qui effud. vel deiec. quam si peregrinans non habuerit,
illi, in ipsorum ditionibus damnum datum fuerit, ipsi Domini ad re-
parationem damni tenentur, idq. maximè procedit, quando ab iter fa-
cientibus vectigal seu tributum accipiunt. vid. Gail. 2. Ob. 64. n. 6. & seq.

XLVI. In judicando deniq. potior ratio haberi debet earum per-
sonarum, quæ artissimo cognitionis aut sanguinis vinculo conjunctæ
sunt illis pro quibus defensionem susceperunt, quàm illarum quæ plu-
ribus gradibus à se invicem distant, aut quæ prorsus extraneæ sunt nullo
sanguine se attingentes, Illis etenim puto Patri filium defendenti, fratri
fratrem ordinaria L. Corn. de Sic. pœna non facile potest imponi. L. Grach.
4. C. Ad l. Jul. de adult. hac omnia prudens judex rectè æstimabit, cu-
jus arbitrio hæc relinquimus.

XLVII. Effectus æmum est, quod defensor, qui moderamine in-
inculpata tutela ritè observato aggressorem vel mutilat vel trucidat,
nec de expensis, nec de ullo damno occisi heredibus teneatur, Qui enim
jure suo utitur, nulli injuriam facit. l. nullus. 55. de R. J. & aggressor
sive provocans non ab alio sed à seipso occidi videtur. l. si ex-
plagis. 52. §. tabernarius. 1. Ad l. Aquil.

propulsatio usq. ad mortem et
tantum eaq. legitimè moderata
sa legitur. l. 45. §. qui cum ali
unde vi. Qui verò injuria verb
antem, honorem suum baud def
dictam omni jure prohibitam e

XXXVIII. Nam per con
neg. ad honorem redintegranda
hoc casu judicis copia sine detri
interpretes, Defensionem insul
alioqui non propellatur modò,
autem justo dolore quis longius
eum meritò puniri sed non ordi
l. Corn. de sic. Ex quibus text. r
riam pœnam legis Corn. cessar

XXXIX. Verum aliud dice
defendendi causa pudicitiam,
ejusmodi lascivum interfecisse
Cujac. Harpr. ad §. 5. Inst. de

XL. Sic itaq. Defensio fac
patæ tutelæ, quæ verba form
maximè notandum, fines legiti
quis aggressorem fugientem se
rursus adoriatur, utroq. enim o
sio jam cessat, Ergo Defensio ces

XLI. Quamvis autem nen
fensionem alterius, nisi id expro
sive sanguinis & adfinitatis r
alij in summo vitæ discrimine
talem defensionem suscipiat, n
proximum nostrum tenemur di
sacra scriptura testatur: quan
currendi de jure civili non fac

the scale towards document

in jure defensio
indicatio permis
Aquil. d. l. un. C.
us jugulat injuri
us propriam vin

ertur vis corpori,
conducunt, atq.
esto est: volunt n.
natam esse, cum
vis infertur. Sin
r, non negandum
i. §. divus. 3. Ad
i potest; Ordina
dolus absuit.

cum qua mulier
upri aggressorem
Ad l. Corn. de Sic

deramine incul
exprimunt; Et
egredi, si primò
dò si ex intervallo
lciscitur, & offen

jure civili ad de
it, tamen si alius
nctus sive alienus
ituletur, cum qui
atum iri, siquidem
nosmetipsos, ut
bac necessitas suc
ari, judicis tamen
erit